

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1877.

Första Kammaren.

N:o 9.

Lördagen den 24 Februari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades 3 protokollsutdrag för den 21 och protokollet för den 17 dennes.

Upplästes ett så lydande läkarebetyg:

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare Herr Ingeniören A. T. Wallenius lider för närvarande af reumatisk feber (*Rheumatismus articularis acutus*) och är till följd deraf förhindrad att under någon tid deltaga i riksdagsgöromålen, hvilket härmed på aflagd embetsed försäkras af, Tidavad den 16 Februari 1877.

P. Södermark.

Lasarettsläkare i Mariestad.

Upplästes två protokoll af följande lydelse:

År 1877 den 21 Februari sammanträdde Kamrarnes valmän för att utse Riksdagens Justitie-ombudsman; och befunnos, efter valsedlarnes öppnande, rösterna hafva utfallit sålunda:

Förutvarande Justitie-ombudsmannen, Herr Advokatfiskalen Nils August Fröman 46 röster.
Herr Advokatfiskalen Thure Arvid Billbergh..... 1 röst
till följd hvaraf Herr Advokatfiskalen Fröman blifvit till Riksdagens Justitie-ombudsman utsedd.

Rich. Ehrenborg. C. Rhodin. F. Wachtmeister. Casimir Petre.

År 1877 den 21 Februari sammanträdde Kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens Justitie-ombudsman, i fall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af Justitie-ombudsman, skulle med döden afgå, samt utöfva embetet under den tid Justitie-ombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga

förfall derifrån hindrad; och befunnos, efter valsedlarnes öppnande, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr Advokatfiskalen Thure Arvid Billbergh 47 röster
till följd hvaraf Herr Advokatfiskalen Billbergh blifvit till Riksdagens
Justitie-ombudsmans efterträdare utsedd.

Rich. Ehrenborg. C. Rhodin. F. Wachtmeister. Casimir Petre.

Herr Grefven och Talmannen hemställde, att dessa protokoll skulle läggas till handlingarne samt Riksdagens Kanslideputerade underrättas om deras innehåll och anmodas låta uppsätta samt till Kamrarne ingifva förslag till så väl förordnanden för de valde som ock underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anmälan om de verkställda valen; hvilket bifölls.

Företogs val af ytterligare två suppleanter i Lag-Utskottet; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr af Geijerstam med 64 röster
» Frisk » 61 »

Inrättande af s. k. landtbrefbäring. Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets den 19 och 21 dennes bordlagda betänkande N:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om förberedande åtgärder för inrättande af så kallad landtbrefbäring.

1:sta punkten.

Bifölls.

2:dra punkten.

Herr Carleson: Om hvad Utskottet i denna punkt föreslagit skulle blifva Riksdagens beslut och vinna Kongl. Maj:ts bifall, synes ändamålet med Kongl. Maj:ts, af Utskottet i föregående punkt förordade proposition blifva alldeles förfeladt, så vida detta ändamål varit att genom landtbrefbäringen minska postverkets utgifter. Att vid indragningen af en postanstalt tillse det vederbörande korrespondenter icke komma att lida inskränkning i sina dittills varande förmåner, låter sig nemligen alltid göra om statsverket får skyldighet att bestrida kostnaderna, och ett bifall till Utskottets ifrågavarande förslag skulle därför vara liktydigt med ett förordnande, att om den ifrågasatta landtbrefbäringen kommer till stånd och till följd deraf poststationer å vissa orter indragas, skall tillses att vederbörande korrespondenter derigenom icke komma att lida inskränkning i sina nuvarande förmåner, särskildt i afseende å befordran af bref, innehållande

penningar till mindre belopp. Att detta äfven varit Utskottets mening, tyckes framgå af det skäl, som för Utskottets hemställen i förvarande punkt blifvit anfördt, nemligen, att »då korrespondenterne i de orter, der landtbrefbäring kan blifva införd, derigenom icke komma att beredas någon lindring i sina nuvarande postbefordringsafgifter, synes billigheten fordra, att samma korrespondenter, så vidt sig göra låter, hufvudsakligen bibehållas vid de förmåner i afseende å postbefordringen, de för närvarande åtnjuta». Det tillfälliga åtnjutandet af en förmån kan likväl aldrig i och för sig berättiga den, som af en sådan förmån varit delaktig, att för förlusten af densamma erhålla vederlag; och lika litet kan indragningen af de postanstalter, som funnits icke bära sig, gifva korrespondenterne något berättigande till vederlag för de förmåner de genom indragningen förlorat, helst här icke är fråga blott om de korrespondenter, som varit berättigade att begagna kronobrefbäring, utan om alla hvilkas postgång blefve genom en stations indragning obehvämare. Om rättigheten att försöka den ifrågasatta landtbrefbäringen och i följd deraf indraga postanstalter, som funnits icke bära sig, tillerkännes postverket allenast med här föreslagna villkor, kan jag icke finna annat än att postverket måste antingen afstå från ett sådant försök eller ock äfventyra att nödgas underkasta sig större utgifter än de, man ville genom landtbrefbäringen undvika. Vid sådant förhållande synes det mig, som om Utskottets framställning i denna punkt bör afslås, derest icke meningen ändras till fakultativ, men då det uppenbarligen ligger i postverkets eget intresse att vid landtbrefbäringens inrättande söka befrämja enskilde korrespondenters fördelar, så vidt detta låter sig förena med syftet att minska postverkets utgifter, så lærer en påminnelse derom icke vara erforderlig.

Herr Bennich: Den siste talaren har förbisett en ganska väsentlig omständighet, hvilken förekommer såsom motiv för Utskottets förslag i denna punkt. Det är nemligen aldeles icke fråga om de korrespondenterne skola bibehållas vid vissa förmåner, därför att de en kort tid åtnjtit dessa, men det sedan visat sig, att postverket icke kommer ut med upprätthållandet af ifrågavarande anstalter, utan därför att de komma att åläggas förhöjda afgifter. Före postanstalternas införande befordrades nemligen bref af ifrågavarande slag såsom lösbref och betalades med 3 öre, som gingo till postförvaltaren. Nu har Generalpoststyrelsen föreslagit att korrespondenterne skola i stället för denna afgift af 3 öre betala 12 öre, aldeles som om brefven befordrades emellan tvenne postanstalter. Utskottet hemställer nu att korrespondenterne, om de, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit och Utskottet äfven tillstyrkt, fortfarande få vidkännas samma afgift som om de hade en postanstalt i sin närhet, böra, så vidt möjligt, beredas de förmåner, de förut egt. Det synes mig ock helt naturligt, att, då man pålägger personer en förhöjd beskattning, man äfven, om möjligt, bör bereda dem någon ersättning; och det är just detta Utskottet föreslagit, aldeles icke positivt, som den siste talaren yttrade, utan endast under förutsättning att det låte sig göras. Man kan icke, synes mig, på ett lenare sätt framhålla önskvärdheten deraf, att de personer, som för en försämrad postföring få vidkännas förökad kostnad, må erhålla åtminstone de

Inrättande af
s. k. landtbrefbäring.
(Forts.)

Inrättande af
s. k. landt-
brefbäring.
(Forts.)

af fördelar, postverket kan komma ut att bestå dem med. Det är icke något annat Utskottet föreslagit, och jag tror det så mycket mera vara fullt befogadt, som Utskottet haft tillfälle att rådföra sig med chefen för postverket, hvilken icke haft något att mot en sådan framställning erinra.

Herr Roos: Med den ifrågasatta landtbrefbäringen har man, såsom af handlingarne framgår, hufvudsakligen velat bereda en ersättning för poststation å orter, der rörelsen visat sig för obetydlig för att portonppbörden skulle betäcka utgifterna för en särskild postanstalts upprätthållande. Önskligt är, att genom landtbrefbäringen må, så mycket ske kan, beredas orternas invånare alla de förmåner, som af en ordnad postutvexling skäligen böra kunna påräknas. Exemplet från Danmark visar att sådant är möjligt, äfven om en inskränkning göres i beloppet af de medel, för hvilka försäkring meddelas.

Då den siste talaren åberopat ett yttrande af mig vid ett sammanträde inom en af Utskottets afdelningar, ber jag få anmärka, att detta mitt yttrande var detsamma, som förekommer i Generalpoststyrelsens underdåniga skrifvelse i ämnet, hvarest framhålles önskvärdheten deraf, att tillfälle till befordran med landtbrefbäring måtte beredas jemväl för rekommenderade bref, för hvilka, såsom känt är, ersättningsbeloppet är inskränkt till 50 kronor. Skulle nu, i enlighet med den åsigt som den förste ärade talaren sökt göra gällande, ordalagen i Utskottets betänkande gifva anledning till yrkande derpå, att dels äfven större penningebelopp borde med landtbrefbärare befordras, dels behandlingen af ifrågavarande penningeförsändelser blefve sådan, som för assurerade bref är föreskrifven, anser jag önskligt att större tydlighet i punkten åstadkommes. Jag hemställer därför att Kammaren behagade åt ifrågavarande andra punkt gifva följande lydelse:

»att Riksdagen må i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder tillse, huruvida icke, om den ifrågasatta landtbrefbäringen kommer till stånd, tillfälle må kunna beredas till befordran med landtbrefbärare af äfven rekommenderade bref.

Herr Bennich: Jag tror icke att någon så beskaffad inskränkning i hvad Utskottet föreslagit, som af den siste talaren förordats, är fullt tillfredsställande. Den skulle icke komma att innefatta något annat, än att rekommenderade bref möjligen kunde få sändas med landtbrefbäring. Men åtskilliga andra förmåner, som korrespondenter hafva af poststationer, skulle derigenom i Riksdagens skrifvelse helt och hållet lemnas ur sigte. Om nemligen Kongl. Maj:t, efter det Riksdagen aflåtit en skrifvelse af nu föreslagna innehåll, öfver densamma infordrar poststyrelsens utlåtande, och detta innehåller, att poststyrelsen icke kan gå längre i medgifvande af förmåner, än hvad af chefen för postverket föreslagits, läser Kongl. Maj:t finna någon vidsträcktare tillämpning icke kunna åt Riksdagens skrifvelse gifvas. Mig synes det likväl lämpligt, att Riksdagen, ur sin synpunkt, affattar denna skrifvelse så generelt som möjligt; det binder hvarken Kongl. Maj:t eller poststyrelsen, utan är endast ett uttryck af den billighetskänsla,

som kräfver, att de orter, hvilka fortfarande beskattas, som om de hade poststation i sin närhet, måtte, så vidt ske kan, beredas samma förmåner, de förut hade, helst de i allt fall komma i mistning af de bekvämligheter en poststation medför. Jag vet icke, hvarför Riksdagen skulle afpruta på en så billig begäran, hvilken alltid lemnar tillräcklig prutmän för poststyrelsen, då frågan kommer att af denna slutligen behandlas.

*Inrättande af
s. k. landt-
brefbäring.
(Forts.)*

Herr Carleson: Emot hvad Herr Bennich yttrade tillåter jag mig ännu en gång åberopa lydelsen af Utskottets hemställan, enligt hvilken, i händelse af Konungens och Riksdagens bifall dertill, poststyrelsen skall blifva förständigad att, om den ifrågasatta landtbrefbäringen kommer till stånd och till följd deraf poststationer å vissa orter indragas, *tillse att* vederbörande korrespondenter, så vidt möjligt, derigenom icke komma att lida inskränkning i sina nuvarande förmåner. Det förbehåll, som innefattas i orden »så vidt möjligt», reducerar sig i verkligheten till en penningefråga, då endast saknaden af tillräckligt med penningar för att bestrida kostnaderna uti ifrågasvarande afseende kan göra föreskriftens verkställighet omöjlig. Det är icke antyd, att poststyrelsen eger väga de nuvarande utgifterna mot de blifvande, och med tillgång till erforderliga medel måste det för styrelsen alltid blifva möjligt att vid en poststations indragande tillse, att derigenom korrespondenterna icke komma att lida inskränkning i sina nuvarande förmåner.

Herr Bennich: Jag ber om förlåtelse att jag uppträder ännu en gång, men jag måste förklara, att den tolkning, som den siste talaren gifvit åt orden »så vidt möjligt», icke, enligt min åsigt, håller streck. Det är icke en penningfråga, utan det är fråga, om sjelfva organisationen af landtbrefbäringen tillåter, att korrespondenterna få samma förmåner, som de hade af de förut varande poststationerna. Det är något helt annat än en penningefråga, och jag kan icke se annat än att här beröres organisationen af landtbrefbäringen, jemförd med organisationen af postanstalterna; och vid sådant förhållande synes mig den föreslagna skrifvelsen icke innefatta annat än ett billigt afseende på korrespondenternas rätt, för så vidt det kan förenas med landtbrefbäringsinrättningen, såsom ersättning för postanstalterna.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad yttrade Herr Grefven och Talmannen, att under densamma hade yrkats dels bifall till den förevarande punkten och dels af Herr Roos, att densamma skulle antagas med följande förändrade lydelse: »att Riksdagen må i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder tillse, huruvida icke, om den ifrågasatta landtbrefbäringen kommer till stånd, tillfälle må kunna beredas till befordran med landtbrefbärare af äfven rekommenderade bref.»

Härefter framställes proposition å dessa yrkanden samt besvarades med blandade ja och nej; hvaruppå, och efter det proposition på bifall till punkten å nyo blifvit gjord samt på enahanda sätt besvarad,

Inrättande af Herr Grefven och Talmannen förklarade sig nu hafva funnit ja öfver-
s. k. landt- vägande.
brefbäring.
(Forts.)

Herr *Carleson* begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller andra punkten i Bevillnings-Utskottets betän-
kande N:o 1, röstar

Ja,

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles punkten med den förändrade lydelse Herr
Roos föreslagit;

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva
utfallit sålunda:

Ja 30.

Nej 43.

Föredrogs å nyo och bifölls Bevillnings-Utskottets den 19 och 21
dennes bordlagda betänkande N:o 2, i anledning af väckt motion om
åtskilliga Riks- nedsättning i korsbandsportot till utlandet.
Afskrifning af
åtskilliga Riks-
bankens for-
dringar.

Föredrogs å nyo Banko-Utskottets den 19 och 21 dennes bordlagda
memorial N:o 3, angående afskrifning ur Riksbankens hufvudkontors
räkenskaper af åtskilliga fordringar;

Herr *Carleson*: Årligen framlägger Banko-Utskottet för Riksdagen
långa förteckningar på fattighjon och förrymda gäldenärer, för hvilkas
låneskulder till Riksbanken begäres afskrifning till ett belopp af några
och tjugu tusen riksdaler om året, eller omkring 100,000 riksdaler
för hvart fjerde år. Äfven i år äro sådana förteckningar framlagda,
upptagande ensamt för lånekontoren i Stockholm och Göteborg om-
kring 50 gäldenärer med ett skuldbelopp af mer än 25,000 kronor.
Fastän det kunde vara åtskilligt att invända mot en tillämpning af
bankoreglementet, som kan föranleda till att Riksbanken får en sådan
mängd af dylika gäldenärer, vill jag icke yttra mig derom; och jag
har icke heller något att invända mot den föreslagna afskrifningen,
men tillåter mig att framkasta en betänklighet i afseende på lämplig-
heten af att framlägga för Riksdagen dessa långa förteckningar, hvaraf

vi nyss hört en uppläsas. Banko-Utskottet, som granskat lånehand-
lingarne i de mål, hvilka här äro i fråga, har säkerligen funnit, att det
ofta inträffat att för personer, som på företedda vederhäftighetsbevis fått
lån i Riksbanken, har kort därefter, när det blifvit fråga om att åter-
betala dessa lån, företetts bevis att gäldenärerne vid försök till utmät-
ning hos dem befunnits sakna tillgång. Det bör icke heller hafva
undfallit Banko-Utskottets ledamöter, att vederhäftighetsbevis och fattig-
domsbevis, sådana de i allmänhet förekomma, hafva en formel giltig-
het, men ganska litet värde derutöfver, hvilket är så mycket lättare
förklarligt, som det finnes tusentals människor i den ekonomiska ställ-
ning, att det kan synas lika lätt att för dem utfärda ett vederhäft-
tighetsbevis för ett obetydligt lån, som att gifva dem hvad man kallar
ett fattigdomsbevis. Hvarken det ena eller andra af dessa bevis för-
tjenar likväl mindre tillit än beviset att en lagsökt gäldenär befunnits
sakna utmättningsbar tillgång; men om de personer, som fått lån i
Riksbanken och för hvilka därefter företes fattigdomsbevis, eller intyg
att de saknat utmättningsbar tillgång, anmälas af Banko-Utskottet såsom
fattige, och Riksdagen på grund deraf beviljar afskrifning af lånen,
så skola troligen åtminstone de allra fleste af dessa gäldenärer anse
sig befriade från sina låneförbindelser, och samma åsigt äfven omfattas
af allmänheten. Måne icke detta kan för många, som gerna lånar
när han befrias från att betala igen, vara en fröstelse, tillräckligt loc-
kande att underhålla och öka sådana förteckningar, som här blifvit
framlagda. I anledning af det nu föreliggande betänkandet tager jag
mig friheten hemställa till Utskottets ledamöter, om det icke kunde
vara skäl att vid anmälan till afskrifning af så beskaffade lån, som
här äro i fråga och i afseende på hvilkas afskrifning Riksdagen icke
kan ingå i någon detaljerad pröfning, utan måste lita på fullmäktige
och Banko-Utskottets ledamöter, inskränka sig till angifvande af af-
skrifningens belopp och orsak, med utelemnande af förteckningen å
gäldenärernes namn och lån, hvarom Riksdagen för den pröfning, som
på densamma kan ankomma, ej behöfver taga kännedom.

Herr Ekman, Johan Jakob: Då den siste ärade talaren icke
framstälde något förslag i afseende på den nu föreliggande frågan,
utan endast hemstälde om en förändrad form för framtiden i afseende
på anmälan till Riksdagen om afskrifningar af ifrågavarande beska-
fsheten, har jag egentligen icke något att i denna sak anföra, utom
att först och främst begära bifall till det föredragna betänkandet samt
dernäst att vidkommande den ifrågasatta nya formen för anmälan af
dessa afskrifningar nämna, att Utskottet i sitt nu afgifna betänkande
noga följt de föreskrifter, som finnas intagna i den för Utskottet ut-
färdade instruktion. Skall en annan form begagnas, måste alltså först
en förändring i instruktionen ske, och jag kan alltså nu blott lofva,
att jag skall inom Utskottet bringa frågan på tal, och att Utskottet,
som har skyldighet att hos Riksdagen föreslå instruktionen för Banko-
Utskottet, vid den nästföljande riksdagen skall, om det finner den
ifrågasatta förändringen lämplig, till Riksdagen inkomma med hem-
ställan i dyligt hänseende.

*Afskrifning af
åtskilliga Riks-
bankens för-
dringar.
(Forts.)*

Öfverläggningen förklarades slutad och memorialet bifölles.

Föredrogos å nyo och biföllos Banko-Utskottets nedannämnda den 19 och 21 dennes bordlagda memorial och utlåtande:

N:o 4, angående afskrifning ur afdelningskontorets i Göteborg rä-kenskaper af åtskilliga fordringar;

N:o 5, i fråga om eftergift å en Riksbankens fordran.

Föredrogs Stats-Utskottets den 21 dennes bordlagda utlåtande N:o 20, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Sjunde hufvud-titel.

Flere ledamöter begärde detta utlåtande å nyo på bordet; hvar-
efter Herr Grefven och Talmannen yttrade, att då i 59 § Riksdags-
ordningen stadgades, att betänkande, som af ständigt eller i dess ställe
särskildt tillsatt Utskott afgifvits, skulle i begge Kamrarne, så vidt
ske kunde, samtidigt för afgörande föredragas, och Andra Kammaren
beslutit att företaga det nu ifrågavarande utlåtandet till behandling
nästa Onsdag den 28 dennes, Herr Grefven och Talmannen finge hem-
ställa, att samma utlåtande måtte uppföras främst bland målen på
sagde dags föredragningslista.

Svarades ja.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter å nyo på bordet Bevill-
nings-Utskottets den 21 dennes bordlagda betänkande N:o 3, i anled-
ning af väckt motion om förbrukningsskatt å cigarrer och cigarretter.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter å nyo på bordet Banko-
Utskottets den 21 dennes bordlagda memorial N:o 6, i fråga om an-
vändningen af bankovinsten för år 1876 m. m.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets utlåtanden:

N:o 14, angående reglering af utgifterna under riksstatens Första
hufvudtitel;

N:o 15, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Andra
hufvudtitel;

N:o 16, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Tredje
hufvudtitel;

N:o 24, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag; samt

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 4, angående stämpelpappersafgiften.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Ulfsparre* under fjorton dagar från denna dag.

Sedan Kammarern, uppå Herr Grefven och Talmannens hemställen, beslutit, att de i dag för första gången bordlagda målen skulle uppföras främst på föredragningslistan för nästa sammanträde; åtskildes Kammarern klockan $1\frac{1}{4}$ e. m.

In fidem
O. Brakel.
